

Катастрофа. Психологія катастрофи

Лекція 8

Катастрофа

велика за масштабами аварія чи інша подія, що призводить до тяжких (або неповоротних) наслідків

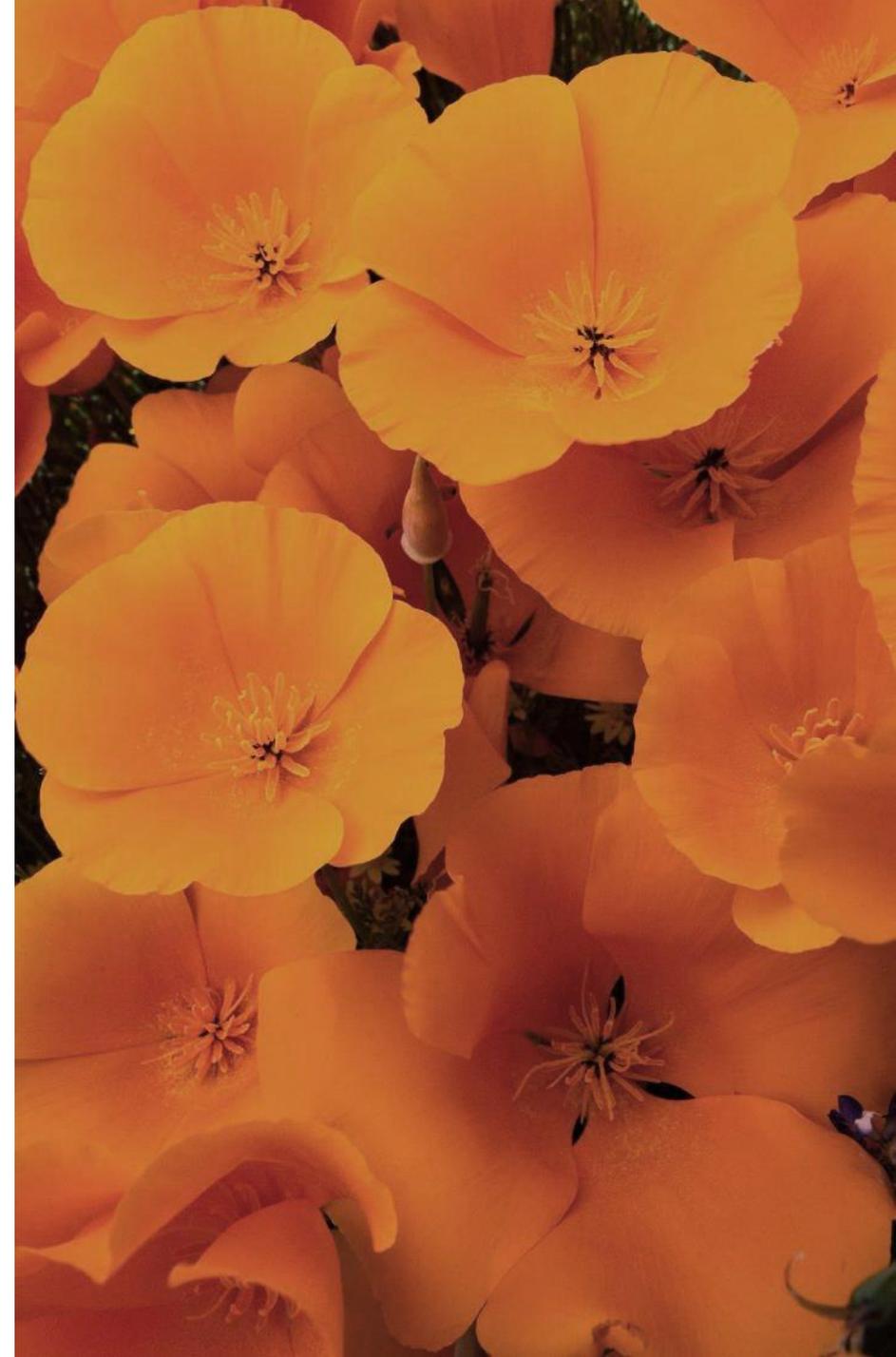

Види катастроф:

Екологічна катастрофа

- Стихійне лихо, велика виробнича або транспортна аварія, які призвели до надзвичайно несприятливих змін у сфері проживання і, як правило, до масового ураження флори, фауни, ґрунтів, повітря і в цілому природи.
- Особливий вид катастроф, викликаних дією антропогенних факторів, які привели до якісної зміни біосфери, який надає шкідливий вплив на людей, тварин, рослинний світ і навколишнє середовище в цілому.
- До числа екологічних катастроф можна віднести: деградацію ґрунту та його забруднення важкими металами (кадмій, свинець, ртуть, хром та ін.), забруднення атмосфери, електромагнітне і іонізуюче випромінювання, кислотні дощі, руйнування озонового шару, смог і т. д.

Глобальна урбанізація, різке розширення масштабів господарської діяльності людини є однією з причин деградації навколишнього середовища та підвищення ризику екологічних катастроф. Друга найбільш вагома причина екологічних катастроф техногенні НС, які супроводжувалися істотними негативними змінами біосфери .

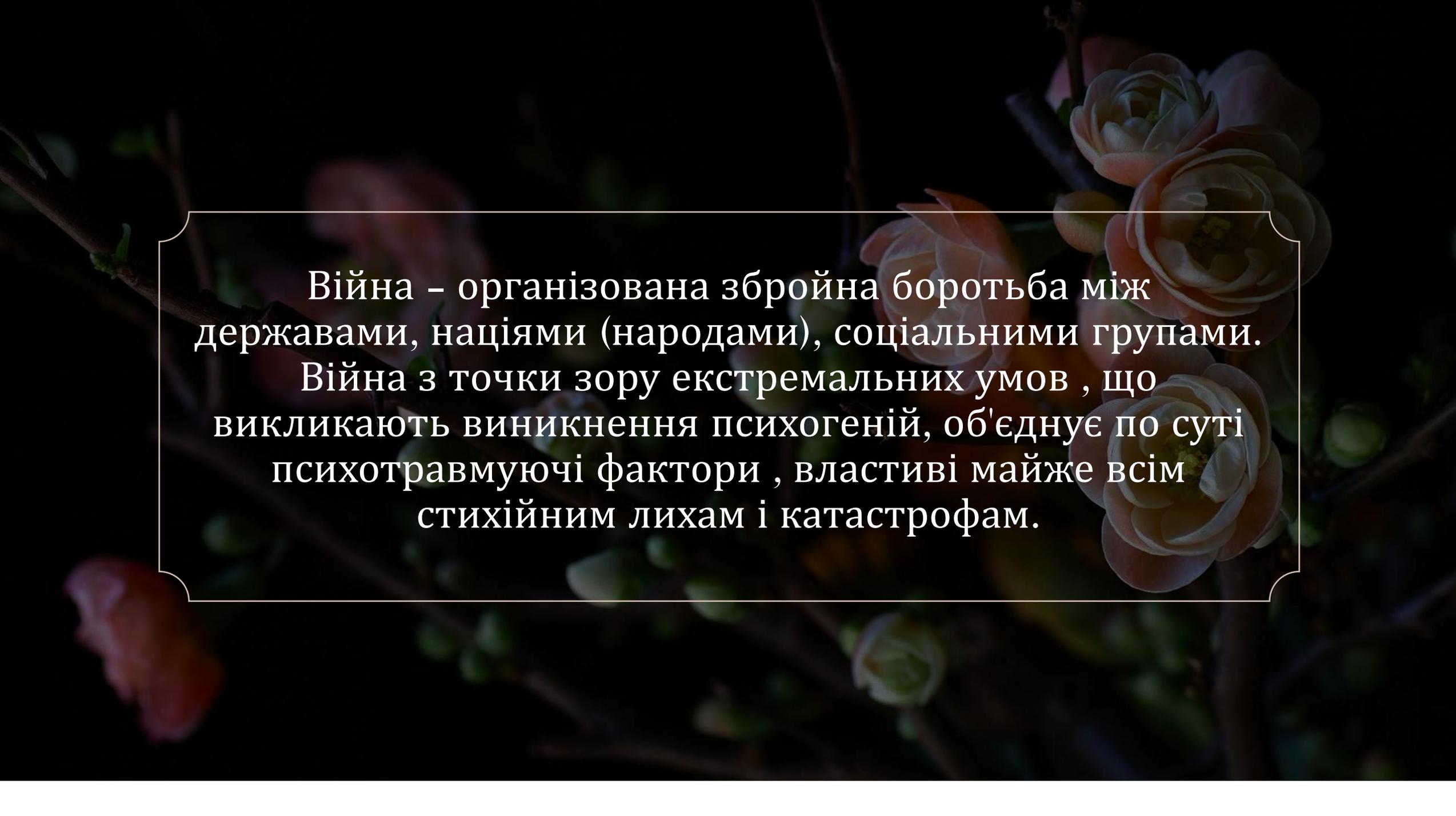

Техногенна катастрофа

- Раптове , непередбачене вивільнення механічної, хімічної, термічної , радіаційної та іншої енергії.
- Прийнято вважати техногенною катастрофою раптовий вихід з ладу машин , механізмів і агрегатів під час їх експлуатації, що супроводжується серйозними порушеннями виробничого процесу, вибухами, утвореннями осередків пожеж, радіоактивним, хімічним, біологічним зараженням великих територій , загибеллю людей

Соціальна катастрофа

- До категорії соціальних катастроф в першу чергу слід відносити війни та військові локальні конфлікти, що супроводжуються веденням активних бойових дій, а також терористичні акти.
- Соціальні катастрофи результат суспільно-політичної діяльності групи осіб (політичних діячів, партій, спільнот та ін.) або державної влади, що зумовили зниження соціально-політичної стабільності в суспільстві або економічного благополуччя населення, а в крайніх випадках призвели до масової загибелі людей.
- Соціальні катастрофи найбільш трагічні за своїми масштабами і кількістю жертв.

Війна – організована збройна боротьба між державами, націями (народами), соціальними групами.

Війна з точки зору екстремальних умов , що викликають виникнення психогеній, об'єднує по суті психотравмуючі фактори , властиві майже всім стихійним лихам і катастрофам.

Психологія катастроф

галузь прикладної психології, що представляє собою систему наукових знань і сферу практичної діяльності, спрямовану на вивчення закономірностей прояву психіки і збереження психічного здоров'я людей, залучених в екстремальну ситуацію.

Реакції дорослих:

- роздратування (злість) ;
- слабкість ;
- втрата апетиту ;
- безсоння ;
- кошмари ночами ;
- пригніченість ;
- головні болі і нудота ;
- підвищена активність ;
- відсутність концентрації уваги;
- збільшення (або початок) вживання алкоголю і наркотиків

Реакції людини на катастрофу.

Реакції дітей:

- підвищена боязнь темряви, страх розлучення з батьками або боязнь бути одному в кімнаті ;
- притискання до батьків , боязнь незнайомих людей;
- занепокоєння;
- регресія поведінки;
- небажання йти до школи ;
- зміна ставлення до їжі, сну;
- більш агресивна поведінка або підвищена сором'язливість ;
- постійні нічні кошмари ;
- сечовипускання уві сні або смоктання великого пальця ;
- болі в животі , головні болі або інші скарги .

Реакції людини на катастрофу.

Стадії первинних реакцій «синдрому катастроф»:

-
-
- 1) Стадія шоку, коли людина перебуває в оглушеному, приголомшеному і апатичному стані;
 - 2) Сугестивна стадія, на якій індивід схильний до пасивності і сугестивності, виявляє готовність слідувати вказівкам рятувальників або інших осіб;
 - 3) Стадія відновлення, коли потерпілий перебуває в напрузі, виявляє боязкість і генералізовану тривогу, але поступово відновлює психологічну рівновагу, виявляючи потреба розповідати про катастрофічний подію.

Дякую за увагу!

